

Cal Serra

Castell de l'Areny

Ubicació

Comarca:	Berguedà
Lloc/Adreça:	A la Clusa, a l'extrem nord-oest.
Emplaçament	A la Clusa seguir la pista nord-oest que coincideix amb el GR-4, passats 2,71km hi ha el trencall.
Alçada:	1582

Coordenades:

Latitud:	42.19762
Longitud:	1.92413
UTM Est (X):	411175
UTM Nord (Y):	4672278

Classificació

Número de fitxa	08057 - 73
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Modern Popular
Segle	XVIII
Estat de conservació	Bo
Protecció	Inexistent
Accés	Difícil
Ús actual:	Productiu
Titularitat	Privada
Titular:	08056A001000090000WR
Autoria de la fitxa	Sara Simon Vilardaga
Data de registre de la fitxa:	dl., 16/03/2015 - 01:00

Descripció

La masia de Cal Serra es troba emplaçada en una zona oberta cap al sud-est, en una àrea en desnivell, envoltada d'antigues feixes de conreu, algunes de les quals encara estan actives. està ubicada en el vessant de llevant de la rec de Cabanelles, en una zona de força desnivell. La masia està conformada per la casa, el paller, el pla de l'era entre ambdós i algunes coberts annexes. La casa és de planta rectangular, encara que hi ha algun cos adossat que sobresurt en alguna de les façanes; consta de planta baixa, primera i sota-coberta, té teulada a dos vessants i carener perpendicular a la façana principal que obra cap al sud-est. La casa està bastida adossada al terreny, fet que facilita l'existència d'accessos a peu pla en la planta baixa i a planta primera. La casa mostra algunes ampliacions i modificacions. En conjunt els murs de les diferents construccions són de paredat irregular i cantoneres fetes amb carreus desbastats. Podem veure una part reparada contemporàniament amb totxana. La majoria de les obertures són de brancals de carreus senzills o el mateix paredat i llinda de fusta. En la façana sud-est hi ha un gran contrafort adossat, com a reforç de l'estructura en aquesta frontal. L'interior conserva alguns elements com són la llar de foc, els antics fogons, la boca del forn de pa (avui anul·lat). Al costat sud-est de la casa hi ha l'edifici del paller, és de dos nivells i coberta a dos vessants. La façana principal obra a llevant i està caracteritzada per la gran obertura de la façana delimitada només pels murs i el pilar central. Al davant hi ha el pla de l'era, delimitat per un mur de pedra pel costat del desnivell.

Observacions:

Accés a partir de la pista que surt des de Sant Romà de la Clusa en sentit ascendent cap a ponent en direcció al pla de la Clusa.

Es troba dins el PEIN Serra del Catllaràs.

Història

Actualment aquesta masia es coneguda amb el nom de Cal Serra, denominació que no localitzem en la documentació fins al segle XX. Amb anterioritat el nom era Cabanelles de Dalt. Havia format part de la mateixa finca que Cabanelles de Baix, la qual avui dia ha adoptat en les dues denominacions Cabanelles de Baix i de Dalt, o simplement Cabanelles que és la manera més comuna utilitzada per la gent de l'entorn. Des del punt de vista arquitectònic no hi ha elements que ens facilitin aportar dades molt concretes en quant a les cronologies de l'obra. Si que algunes característiques ens apunten que a cronologies del segle XVIII, i podria ser que fins i tot segle XVII, encara que no podem assegurar-ho. Si que s'hi identifiquen diferents fases constructives i actuacions de reforma corresponents a diferents moments posteriors.

Pel que fa a les notícies documentals conegudes referides a la masia, hem de referir-nos a les informacions conservades a l'arxiu de Castell de l'Areny, on es conserven diferents documents cadastrals, el més antic del 1716, en el qual hi ha la referència a "lo mas Clot y Cabanellas propia de Antoni Martí Raurell". Moment en que consta que la masia Cabanelles existia, però sense que puguem precisar si existien les dues masies de Cabanelles o no. Notícia a més, que ens informa que Cabanelles formava una única propietat junt amb el Clot. La distinció entre els dos masos de Cabanelles no en tenim constància fins entrat en segle XIX. En aquest cadastre del 1717, entre les dades que es relacionen, terres, bosc, erm, rocals i bestiar, s'esmenta també "per la casa" (com en el registre de la resta de finques) i després hi consta per el personal de Joan Viñas masover, per el personal de Joan son fill, i per el personal de Antoni altre fill. En aquest període consta que posseïen dos bous, un burro, 22 ovelles, 7 cabres i 4 porcs. En el cadastre de 1717, consta "lo mas Clot y Cabanellas posehit per Antoni Marti Raurell abitat en Sant Maurici" (de la Quar), en aquest cadastre les referències al personal són les mateixes que en l'anterior, i pel que fa al bestiar les diferències són minses. En el registre de 1766, el propietari és Antoni Raurell, i com a masover figura Joan Vinyas, i paga per el personal del masover i per el personal de Pere Vinyas.

És a mitjans del segle XIX quan tenim referència documental directa de Cabanelles de Dalt, és en el llibre "Registro de las casas de campo de cada distrito y los aforados de guerra. nº63. 1856 nº 32" (ACBR). En

l'apartat corresponent a Castell de l'Areny hi ha la referència a Cabanellas de Dalt, on hi consta José Portell; moment en que també hi ha la referència a la masia de Cabanelles de Baix.

En un lligall corresponent a un llevador que es conserva a l'arxiu municipal i que data del 1858, hi figura Cabanelles de Dalt entre les diferents anotacions.

Al 1898, en un registre de les cases del municipi de Castell de l'Areny, consta que a Cabanelles de Dalt, que era identificada amb el número 109, hi vivien quatre persones.

Bibliografia

ROSELL, Alexis (1978). "Els noms de lloc a la Clusa". Muntanya, núm. 698, agost 1978.

